

Sygn. akt I C 439/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Justyna Szczyrba

Protokolant: Agnieszka Zabagło

na rozprawie po rozpoznaniu w dniu 25.04.2013 r. w Zgorzelcu sprawy

z powództwa: **A. T.**

przeciwko: **Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda A. T. kwotę 10.294,23 zł (dziesięć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt cztery 23/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25.04.2013 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.922,75 zł (dwa tysiące dziewięćset dwadzieścia dwa 75/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 439/12

UZASADNIENIE

Powód A. T. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 15.604,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 07.09.2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu żądania podał, że na skutek powodzi z dnia 7.08.2010 r. uszkodzeniu uległ lokal mieszkalny położony w B. przy ul. (...) stanowiący jego własność, wraz z rzeczami ruchomymi, które to mienie było objęte ubezpieczeniem na podstawie umowy zawartej z pozwanym. W trakcie postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił mu 3.720 zł tytułem odszkodowania za zniszczone ruchomości i 12.026,55 zł tytułem odszkodowania za szkodę w budynku mieszkalnym. Zdaniem powoda wysokość odszkodowania została zaniżona, gdyż powinna wynieść 9.030 zł za zniszczenie rzeczy ruchomych i 45.178,49 zł za szkody w budynku, a pozwany niesłusznie uwzględnił zużycie techniczne, mimo że umowa ubezpieczenia i ogólne warunki ubezpieczenia nie przewidywały możliwości takiego ograniczenia odszkodowania. Na kwotę dochodzoną pozwem składa się:

- 5.310 zł tytułem różnicy między odszkodowaniem należnym za zniszczone ruchomości, a kwotą wypłaconą z tego tytułu (9.030 zł - 3.720 zł) oraz

-10.294,23 zł tytułem części odszkodowania należnego za zniszczony budynek (z ogólnej kwoty 45.178,49 zł pomniejszonej o dotychczasowe wpłaty w łącznej kwocie 12.026,55 zł).

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k. 65 -71) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Przyznał, iż z powodem łączyła go umowa ubezpieczenia nr (...) w ramach pakietu (...) Rodzina oraz potwierdził fakt wypłaty odszkodowania we wskazanej wyżej wysokości. Wyjaśnił, że wykaz zniszczonego mienia ruchomego sporządzony przez powoda został poddany weryfikacji na podstawie § 41 ust. 1 pkt 2 ogólnych warunków ubezpieczenia i skorygowany o stopień faktycznego zużycia rzeczy, a zgodnie z art. 6 kc to na powodzie spoczywa ciężar wykazania, że przedmioty nie uległy zużyciu bądź też zostały zużyte w mniejszym stopniu niż wskazał to pozwany. Zarzucił, iż kosztorys przedłożony przez powoda dotyczący wyceny szkody w budynku został zawyżony o kwoty zysku, podatku VAT i nie uwzględniał obniżenia ze względu na stopień zużycia technicznego. Podkreślił, że stosownie do § 41 ust. 1 pkt 1 ogólnych warunków ubezpieczenia - wysokość szkody w budynkach i budowlach ubezpieczonych w wartościach rzeczywistych ustala się z uwzględnieniem stopnia technicznego zużycia, które w jego ocenie wynosi 30 %, a ponadto zgodnie z ust. 7 w przypadku usuwania skutków szkody we własnym zakresie przez poszkodowanego przedłożony kosztorys lub zestawienie kosztów odbudowy/remontu nie może zawierać zysku oraz podatku VAT od kosztów robocizny i sprzętu. Oprócz tego pozwany wskazał, że odsetki od zasądzonej przez Sąd kwoty odszkodowania powinny być zasądzone od dnia wyrokowani, skoro ustalenie wysokości odszkodowania następuje według cen z chwili wyrokowania stosownie do art. 363 § 2 kc.

Na mocy uchwały nr 1 nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) S.A. z dnia 18.10.2012 r. doszło do przeniesienia całego majątku spółki na rzecz Towarzystwa (...) S.A. w W. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 w zw. z art. 506 § 4 ksh. (odpis z KRS -u pozwanego k. 339 - 341).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód A. T. jest właścicielem lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...) o pow. 33,30 m², dla którego Sąd Rejonowy w Zgorzelcu prowadzi księgę wieczystą (...) wraz z udziałem w wysokości (...) części w nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, dla której tutejszy Sąd prowadzi księgę wieczystą (...). (odpisy z ksiąg wieczystych k. 10 - 22) Lokal mieszkalny powoda usytuowany jest na poziomie parteru segmentu budynku mieszkalnego dwurodzinnego, dwukondygnacyjnego, nie podpiwniczono, zrealizowanego w technologii tradycyjnej około 1930 r. (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego K. L. k. 254)

Strony w dniu 25.11.2009 r. zawarły umowę ubezpieczenia (...) Rodzina nr (...). Jako przedmiot ubezpieczenia wskazano m. in: 1/3 części budynku mieszkalnego wraz ze stałymi elementami, bez określenia czy ubezpieczenia dokonano według wartości rzeczywistej, czy też odtworzeniowej do sumy ubezpieczenia 100.000 zł oraz mienie ruchome do sumy ubezpieczenia 20.000 zł. Umowa została zawarta na okres do 25.11.2010 r. Ubezpieczenie zostało zawarte na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia (...) Rodzina zatwierdzonych uchwałą zarządu pozwanego z dnia 10.12.2008 r. (polisa k. 24, 25, ogólne warunki ubezpieczenia (...) Rodzina k. 26 - 37)

W dniu 7.08.2010 r. w B. miała miejsce powódź, w wyniku której uszkodzeniu uległ lokal mieszkalny należący do powoda i zniszczone zostało mienie ruchome. (okoliczność bezsporna) Poziom zalania wyniósł 40 cm n.p.p. W wyniku działania powodzi zalaniu uległy: ściany parteru, posadzki parteru z podłogami betonowymi, izolacjami termicznymi i przeciwwilgociowymi, tynki i okładziny ścienne parteru, powłoki malarskie ścian parteru, stolarka drzwiowa parteru (wewnętrzna i zewnętrzna), elewacja budynku oraz elementy ogrzewania - grzejniki c.o. (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego K. L. k. 255) Powód w dniu 10.08.2010 r. zgłosił szkodę pozwanemu, który w dniu 12.08.2010 r. dokonał oględzin zniszczeń, sporządzając dokumentację zdjęciową. (akta szkody pozwanego nr (...) i (...)) W toku postępowania likwidacyjnego wypłacono powodowi kwotę 3.720 zł tytułem odszkodowania za zniszczone ruchomości i 12.026,55 zł tytułem odszkodowania za szkodę w nieruchomości. (okoliczność bezsporna) Powód sporządził wykaz zniszczonego mienia ze wskazaniem jego wartości w dniu szkody tj.

- licznik na wodę ciepłą kupiony w 2006 r. - 80 zł,

- licznik energii cieplnej kupiony w 2006 r. - 1.500 zł,

- dwa segmenty meblowe kupione w 2004/2005 r. - 2.000 zł,
- segment kuchenny kupiony w 2005 r. - 1.200 zł,
- dwie wersalki kupione w 2003 r. i 2007 r. - 1.400 zł,
- odkurzacz kupiony w 2002 r. - 350 zł,
- ławo - stół kupiony w 2006 r. - 200 zł,
- stolik pod telewizor kupiony w 2003 r. - 100 zł,
- cztery krzesła kupione w 2006 r. - 400 zł,
- odzież o wartości 1.000 zł
- pościel i ręczniki o wartości 800 zł.

Powód nie posiadał dokumentów zakupu ruchomości, nie pamiętał cen zakupu, a zestawienie sporządził wskazując orientacyjną wartość ruchomości, przy uwzględnieniu stopnia zużycia. (zeznania powoda k. 183 verte). Pozwany dokonując wyceny ruchomości uwzględnił stopień amortyzacji i przyjął w wycenie:

- segment meblowy 10 % amortyzacji i wartość szkody 1.000 zł,
- segment kuchenny 50 % amortyzacji i wartość szkody 600 zł,
- dwie wersalki 50 % amortyzacji i wartość szkody 700 zł,
- odkurzacz 80 % amortyzacji i wartość szkody 100 zł,
- ławo - stół 40 % amortyzacji i wartość szkody 120 zł,
- stolik pod telewizor 50 % amortyzacji i wartość szkody 50 zł,
- krzesła 50 % amortyzacji i wartość szkody 250 zł,
- odzież 50 % amortyzacji i wartość szkody 500 zł,
- pościel i ręczniki 50 % amortyzacji i wartość szkody 400 zł.

Dowód: akta szkody nr (...)

Powód w toku postępowania likwidacyjnego nie przedłożył kompletu dokumentów dotyczących wykonania robót budowlanych przez firmy budowlane, składając jedynie dwie faktury za wykonane roboty budowlane, do których nie dołączył kosztorysów powykonawczych. (akta szkody nr (...)). Wysokość szkody w budynku mieszkalnym powoda, położonym w B. przy ul. (...), powstałej w wyniku powodzi wyniosła na poziomie średnich cen III kwartału 2012 r. (...) Promocja dla województwa (...) według kalkulacji wartości odtworzeniowej 28.384,48 zł, z czego koszty zysku 1.930,80 zł i 1.533,60 zł VAT za robocizną i materiały, a według wartości rzeczywistej 25.851,12 zł, z czego koszty zysku 1.781,78 zł i 1.415,23 zł VAT za robocizną i materiały. (opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego K. L. wraz z kosztorysami k. 293 -322).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie: dokumentów, akt szkodowych pozwanego nr (...) i (...), opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego K. L. i przesłuchania powoda. Zeznania świadka W. P., podobnie jak i sporządzony przez niego kosztorys prac remontowych w budynku na kwotę 45.178,49 zł nie mogły stanowić podstawy ustaleń Sądu, gdyż ekspertyza przedsądowa jest jedynie dokumentem prywatnym, który stanowi

dowód tylko tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 kpc), zwłaszcza, że pozwany negował wartość tego dokumentu jako dowodu na wysokość szkody. W tym zakresie jedynie miarodajna była opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego K. L. w wersji przedstawionej przez biegłego w opinii uzupełniającej ze stycznia 2013 r. Przede wszystkim należy podkreślić, iż żadna ze stron nie złożyła zastrzeżeń do opinii uzupełniającej, a biegły skorygował w niej nieprawidłowości, jakie zawierała opinia pierwotna, dołączył szczegółowy kosztorys budowlany, zastosował w wycenie katalog nakładów rzeczowych (KNR) oraz cennik S., jak również w sposób szczegółowy, rzeczowy i przekonujący ustosunkował się do zarzutów zgłoszonych przez powoda i pozwanego do opinii głównej. Z tych też względów Sąd uznał opinię biegłego sądowego wraz z opinią uzupełniającą za rzetelną, wiarygodną i logiczną i przyjął ją w całości za podstawę swoich ustaleń.

Sąd, zważył, co następuje:

Powództwo jako częściowo uzasadnione, należało uwzględnić w zakresie roszczenia dotyczącego dalszego odszkodowania za szkodę w budynku mieszkalnym i oddalić w zakresie roszczenia za zniszczone ruchomości i odsetki liczone od dnia 7.09.2010 r.

Podstawę materialną roszczenia powoda stanowił art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Odpowiedzialność pozwanego wynika z art. 805 § 1 kc, zgodnie z którym ubezpieczyciel zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności, natomiast przedmiotem sporu było ustalenie wysokości odszkodowania.

Zgodnie z § 41 ust. 1 ogólnych warunków ubezpieczenia (...) Rodzina zatwierdzonych uchwałą zarządu pozwanego z dnia 10.12.2008 r. z tytułu umowy ubezpieczenia mienia wysokość szkody ustala się w następujący sposób:

1) w budynkach i budowlach ubezpieczonych w wartościach rzeczywistych (czyli w wartościach odtworzeniowych pomniejszonych o kwotę odpowiadającą technicznemu zużyciu § 2 pkt 31 owu) - wartość kosztów odbudowy lub remontu z uwzględnieniem:

- zakresu rzeczywistych uszkodzeń,
- dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów,
- stopnia technicznego zużycia mienia,
- cen rynkowych na usługi i materiały, stosowanych na danym terenie.

Wartość kosztów odbudowy lub remontu winna być udokumentowana fakturą i kosztorysem, stanowiącym podstawę jej wystawienia, kosztorysem lub zestawieniem kosztów - jeżeli ubezpieczający naprawia szkodę we własnym zakresie. Koszty te nie mogą przewyższać wartości kosztów wyliczonych na podstawie katalogu nakładów rzeczowych (KNR) oraz cennika S.. Natomiast wysokość szkody w budynkach mieszkalnych ubezpieczonych w wartościach odtworzeniowych (czyli w wartościach odpowiadających kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszego tj. w przypadku budynków - koszt odbudowy lub remontu z zachowaniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, rodzaju zastosowanych materiałów wraz z nakładami na roboty wykończeniowe, o ile okres użytkowania budynku mieszkalnego w dniu zawarcia umowy ubezpieczeniowej nie przekracza 30 lat - § 2 pkt 30 owu) ustala się bez uwzględnienia stopnia zużycia technicznego. (§ 41 ust. 2 owu).

W polisie ubezpieczenia (...) Rodzina nie wskazano, czy budynek został ubezpieczony według wartości odtworzeniowej, czy rzeczywistej, mimo że pozwany jest profesjonalistą i zgodnie z art. 355 § 2 kc obciąża go należyta staranność z uwzględnieniem zawodowego charakteru tej działalności, a więc dokładności i jasności w wypełnianiu druków polis. Tym samym zgodnie z regułą przewidzianą w art. 12 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o

działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1151 ze zm.) nakazującą, aby postanowienia sformułowane niejednoznacznie interpretować na korzyść ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z tytułu umowy ubezpieczenia oraz zgodnie z kierunkiem orzecznictwa Sądu Najwyższego (wyrok SN z 05.09.2008 r. I CSK 64/2008, wyrok SN z 2.12.2005 r. II CSK 96/2005, wyrok SN z dnia 19.02.2004 r. IV CK 69/2003, wyrok SN z 10.12.2003 r. V CK 35/03) należało przyjąć, że nieruchomości została ubezpieczona według wartości odtworzeniowej, jako bardziej korzystnej dla powoda. Jak wykazano w opinii biegłego sądowego K. L. wysokość szkody w budynku mieszkalnym powoda, położonym w B. przy ul. (...), powstałej w wyniku powodzi wyniosła na poziomie średnich cen III kwartału 2012 r. (...) Promocja dla województwa (...) według kalkulacji wartości odtworzeniowej 28.384,48 zł. Od tej wartości należało jednak odjąć koszty zysku 1.930,80 zł i 1.533,60 zł VAT za robocizną i sprzęt, gdyż wartość kosztów remontu należało ustalić kosztorysowo, bo powód nie złożył faktur i kosztorysu, stanowiącego podstawę ich wystawienia. W tej sytuacji należało zastosować § 41 ust. 7 owu regulujący, iż w przypadku usuwania skutków szkody we własnym zakresie przez poszkodowanego przedłożony przez niego kosztorys lub zestawienie kosztów odbudowy/remontu nie może zawierać zysku oraz podatku VAT od kosztów robocizny i sprzętu. Wysokość szkody w budynku mieszkalnym powoda zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia należało więc ustalić na kwotę 24.920,08 zł. Skoro pozwany w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi z tego tytułu odszkodowanie w wysokości 12.026,55 zł, to należna dopłata odszkodowania wynosi 12.893,53 zł, a więc zasadne było zasądzenie z tego tytułu kwoty dochodzonej pozwem w wysokości 10.294,23 zł. Na marginesie należy zauważyć, iż nawet przy przyjęciu, iż budynek powoda został ubezpieczony według wartości rzeczywistej, wysokość szkody należałoby ustalić na 25.851,12 zł, co po odjęciu kosztów zysku 1.781,78 zł i 1.415,23 zł VAT za robocizną i sprzęt i wypłaconego odszkodowania dałoby kwotę 10.627,56 zł, a więc niższą niż kwota dochodzona w pozwie.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. Stosownie do § 44 ust. 3 i 4 owu ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, ale gdyby wyjaśnienie w tym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności (...) albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Zgodnie natomiast z treścią § 41 ust. 14 owu wysokość szkody ustala się według cen obowiązujących w dniu ustalania odszkodowania i w taki właśnie sposób wysokość odszkodowania została określona w niniejszym postępowaniu na podstawie opinii biegłego z zakresu budownictwa, który dokonując wyceny opierał się katalogu średnich cen III kwartału 2012 r. (...). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4.01.2007 r. V CSK 400/06 i wyroku z dnia 7.07.2011 r. II CSK 635/10 - w wypadku gdy ustalenie wysokości szkody jest sporne między stronami i wymaga zasięgnięcia przez Sąd wiadomości specjalnych, termin wymagalności świadczenia może być określony zgodnie z art. 817 § 2 kc i w sytuacji kiedy ustalenie odszkodowania nastąpiło według cen z daty wyrokowania, to o opóźnieniu dłużnika w zapłacie odszkodowania można mówić dopiero od tej chwili. Mając na uwadze, że wysokość odszkodowania została ustalona nie według cen z daty szkody, ale z daty wyrokowania, zasadnym było również zasądzenie odsetek od tej daty, a zatem w pozostałym zakresie roszczenie odsetkowe należało oddalić.

Powód pomimo ciężącego na nim z mocy art. 6 kc i 232 kpc obowiązku ciężaru dowodu nie udowodnił swojego roszczenia w zakresie odszkodowania za zniszczone ruchomości.

Zgodnie z § 41 ust. 1 pkt 2 ogólnych warunków ubezpieczenia, z tytułu umowy ubezpieczenia mienia wysokość szkody w mieniu ruchomym i stałych elementach ustala się w następujący sposób:

- 1) według cen zakupu przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, pomniejszonych o stopień faktycznego zużycia,
- 2) według kosztów naprawy, ustalonych w formie kosztorysowej, uwzględniających przeciętne ceny oferowane przez zakłady usługowe odpowiadające zakresowi rzeczywistych uszkodzeń (...)
- 3) według rachunków lub faktur zawierających szczegółową specyfikację obmiaru prac, robocizny, sprzętu, zużytych materiałów.

Powód nie przedłożył dokumentów zakupu ruchomości, nie pamiętał ich cen, a zestawienie sporządził wskazując orientacyjną wartość ruchomości, przy uwzględnieniu stopnia zużycia. Taki materiał dowodowy nie dał Sądowi żadnych możliwości jego weryfikacji pod kątem prawdziwości i zasadności. Tym samym powód w żaden sposób nie wykazał swojego roszczenia w tym zakresie, opierając je jedynie na gołosłownych twierdzeniach. W sytuacji braku rachunków zakupu powód mógł zgłosić dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny ruchomości, czego jednak nie zrobił. Okoliczność, iż powód negocjował sposób korekty wyceny zastosowany przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym poprzez zawyżenie współczynnika amortyzacji nie skutkowało przerwaniem ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym na pozwanego, a oddaleniem powództwa w tej części.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc stosunkowo jej rozdzielając, gdyż powód ostał się przy swoim żądaniu w 66 %. Na koszty procesu złożyły się: opłata od pozwu 781 zł, koszty zastępstwa procesowego powoda i pozwanego po 2.400 zł, zgodnie z § rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, opłata skarbową od pełnomocnictwa udzielonego przez powoda 17 zł, koszty wynagrodzenia biegłego w wysokości 3.224,25 zł (k. 269 i 327), czyli łącznie 8.822,35 zł, z czego powód poniósł koszty w wysokości 6.422,35 zł, a pozwany 2.900 zł (koszty zastępstwa procesowego i 500 zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego). Biorąc pod uwagę, że pozwany powinien ponieść koszty w wysokości 5.822,75 zł należało od niego zasądzić na rzecz powoda kwotę 2.922,75 zł.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec, jak w sentencji wyroku.